

İKTİSADİ YÖNELİM İSTATİSTİKLERİ VE REEL KESİM GÜVEN ENDEKSİ

VERİ YÖNETİŞİMİ VE İSTATİSTİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKETLER VE ENDEKSLER MÜDÜRLÜĞÜ

TEMMUZ 2025

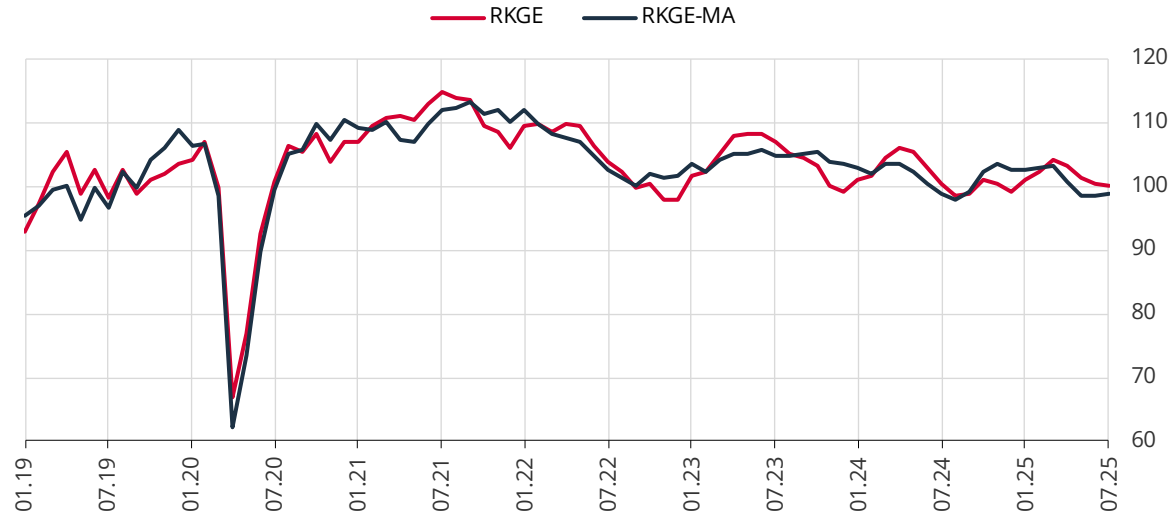
İktisadi Yönelim İstatistikleri ve Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE)

2025 yılı Temmuz ayında İktisadi Yönelim Anketi sonuçları, imalat sanayinde faaliyet gösteren **1844** iş yerinin yanıtlarının ağırlıklandırılıp toplulaştırılmasıyla elde edilmiştir.

2025 yılı Temmuz ayında mevsimsellikten arındırılmış Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE-MA), bir önceki aya göre **0,5** puan artarak **98,9** seviyesinde gerçekleşmiştir. Endeksi oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde, gelecek üç aydaki üretim hacmi, gelecek üç aydaki toplam istihdam, sabit sermaye yatırım harcaması, genel gidişat ve gelecek üç aydaki ihracat sipariş miktarına ilişkin değerlendirmeler endeksi artış yönünde etkilerken, mevcut toplam sipariş miktarı, son üç aydaki toplam sipariş miktarı ve mevcut mamul mal stokuna ilişkin değerlendirmeler endeksi azalış yönünde etkilemiştir.

Mevsimsellikten arındırılmamış Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE) bir önceki aya göre **0,1** puan azalarak **100,2** seviyesinde gerçekleşmiştir.

Grafik 1. Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE) ve RKGE-MA

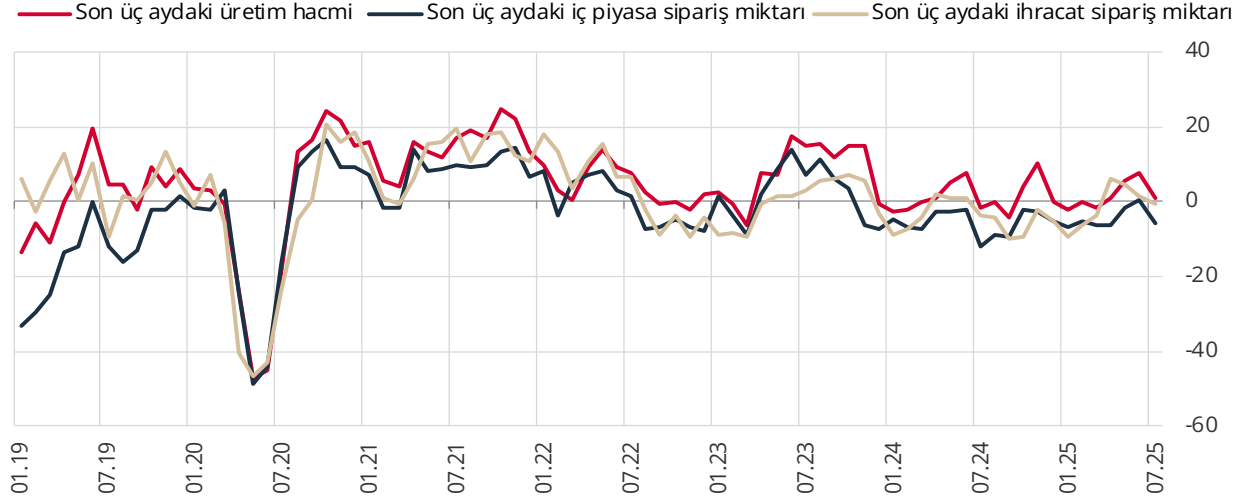
RKGE=100: Anketin kapsadığı reel kesim temsilcileri tarafından yapılan değerlendirmelere göre ekonomik faaliyetlere ilişkin istikrarlı görünüm
RKGE>100: Anketin kapsadığı reel kesim temsilcilerinin ekonomik faaliyetlere ilişkin güveninin arttığı (iyimser) görünüm
RKGE<100: Anketin kapsadığı reel kesim temsilcilerinin ekonomik faaliyetlere ilişkin güveninin azaldığı (kötümser) görünüm

Tablo 1. İYA Toplu Sonuçlara İlişkin Gelişmeler (*)

	Son Üç Ay	Mevcut	Gelecek Üç Ay
Üretim Hacmi	↓↑		↑↑
Toplam Sipariş Miktarı	↓↑	↓↓	↑↑
İç Piyasa Sipariş Miktarı	↓↑	↓↓	↑↑
İhracat Sipariş Miktarı	↓↑	↓↔	↑↓
Toplam İstihdam			↑↓
Ortalama Birim Maliyet	↑↓		↑↑
Satış Fiyatı			↑↑

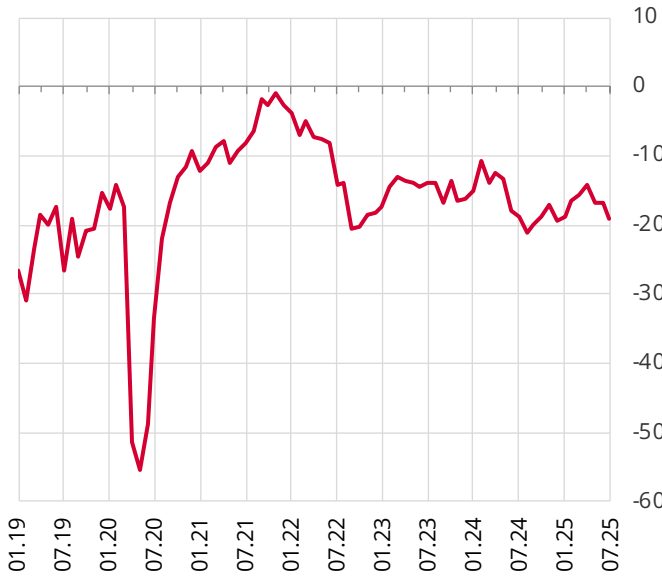
(*) Kısa oklar bir önceki aya göre olan değişimleri (aylık), uzun oklar ise bir önceki yılın aynı ayına göre olan değişimleri (yıllık) göstermektedir. Maliyet ve satış fiyatı değişkenleri dışındaki değişkenlerde lacivert oklar artışı, kırmızı oklar ise azalışı göstermektedir.

Grafik 2. Son Üç Aydaki Üretim Hacmi, İç Piyasa Sipariş Miktarı ve İhracat Sipariş Miktarı (Denge)

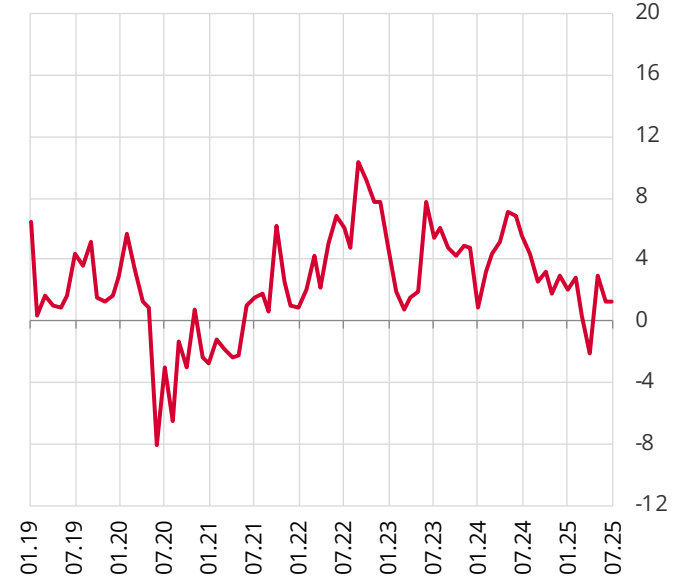

Son üç aya yönelik değerlendirmelerde, üretim hacminde artış bildirenler lehine olan seyrin bir önceki aya göre zayıfladığı, iç piyasa ve ihracat sipariş miktarında artış bildirenler lehine olan seyrin ise azalış bildirenler lehine döndüğü görülmektedir.

Grafik 3. Şu Anda Kayıtlı Toplam Siparişler (Denge)

Grafik 4. Mevcut Mamul Mal Stoku (Denge)

Mevcut toplam siparişlerin mevsim normallerinin altında olduğu yönündeki değerlendirmeler ile mevcut mamul mal stokları seviyesinin mevsim normallerinin üstünde olduğu yönündeki değerlendirmelerin bir önceki aya göre güçlendiği görülmektedir.

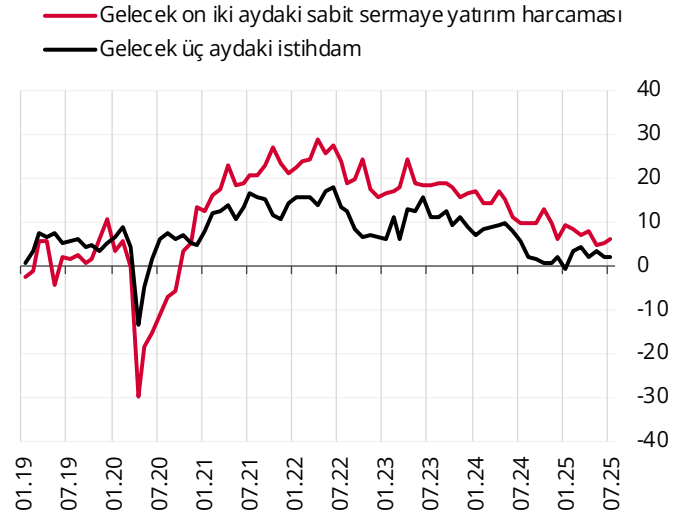
Denge: İktisadi Yönelim Anketi'nin ilgili sorusuna toplam cevap verenler içerisinde, pozitif (arttı, artacak, daha iyimser, normal üstü, iyileşti) ve negatif (azaldı, azalacak, daha kötümser, normal altı, kötüleşti) cevap verenlerin yüzdelerinin farkıdır.

Gelecek üç aya yönelik değerlendirmelerde, üretim hacmi, ihracat sipariş miktarı ve iç piyasa sipariş miktarında artış bekleyenler lehine olan seyrin bir önceki aya göre güçlendiği görülmektedir. Gelecek üç aydaki istihdam ve gelecek on iki aydaki sabit sermaye yatırım harcamasına ilişkin artış yönlü beklentilerin de güçlendiği gözlenmektedir.

Grafik 5. Gelecek Üç Aydaki Üretim Hacmi, İç Piyasa Sipariş Miktarı ve İhracat Sipariş Miktarı (Denge)

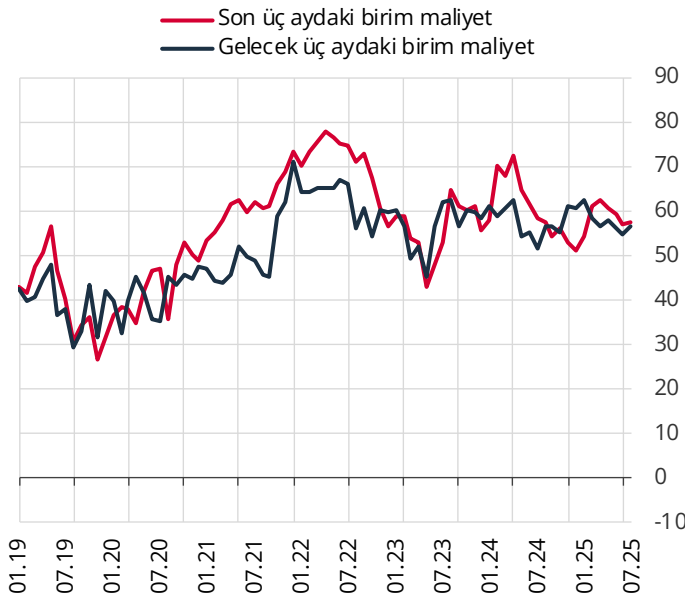

Grafik 6. Gelecek On İki Aydaki Sabit Sermaye Yatırım Harcaması ve Gelecek Üç Aydaki Toplam İstihdam (Denge)

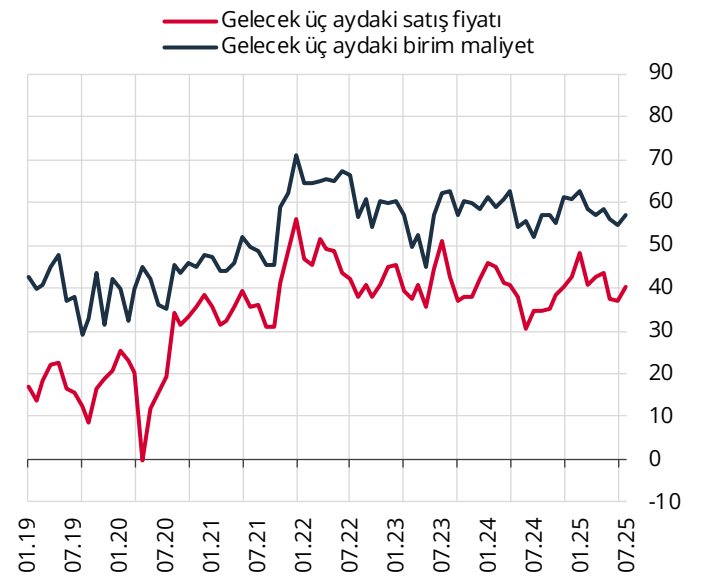

Ortalama birim maliyetlerde, gelecek üç ayda artış olacağını bekleyenler ile son üç ayda artış olduğunu bildirenler lehine olan seyrin güçlendiği görülmektedir. Gelecek üç aydaki satış fiyatına ilişkin artış yönlü beklentilerin de güçlendiği gözlenmektedir. Gelecek on iki aylık dönem sonu itibarıyla yıllık ÜFE beklentisi bir önceki aya göre **0,4** puan azalarak yüzde **36,8** seviyesinde gerçekleşmiştir.

Grafik 7. Son Üç Ay ve Gelecek Üç Aydaki Birim Maliyet (Denge)

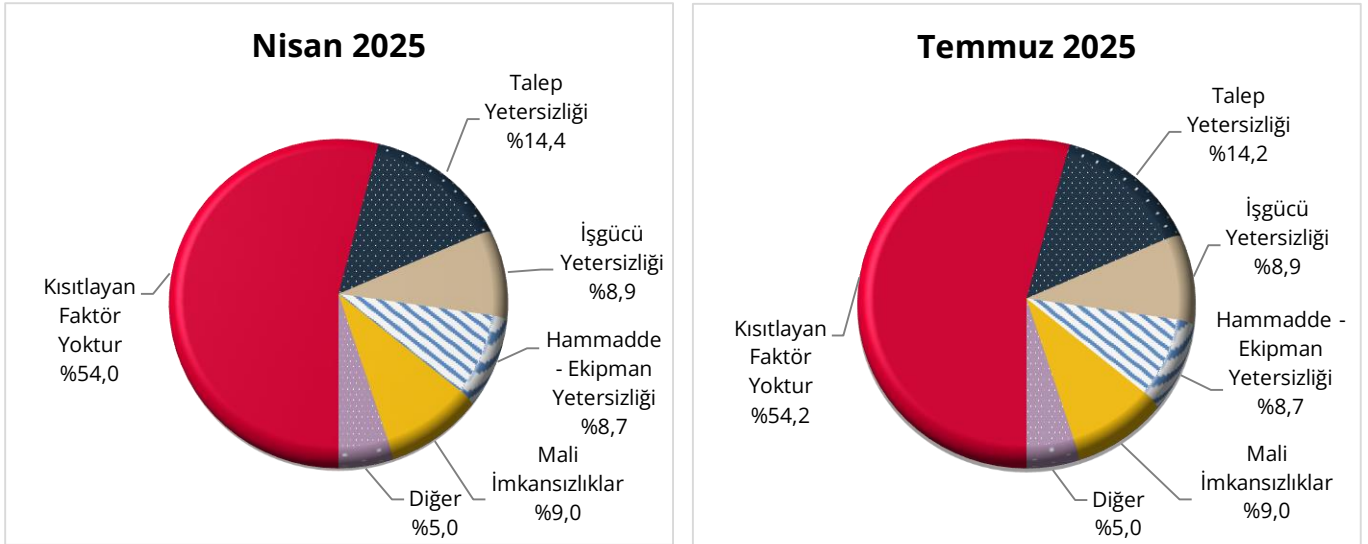

Grafik 8. Gelecek Üç Aydaki Birim Maliyet ve Satış Fiyatı (Denge)

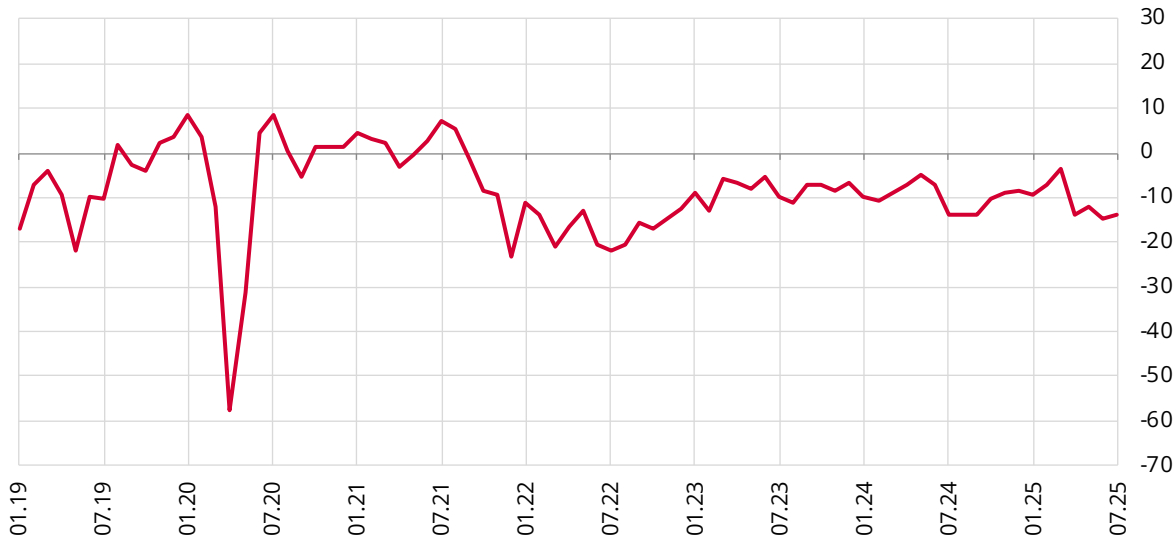
2025 yılı Temmuz ayında, ankete katılan işyerlerinin yüzde **54,2**'si üretimlerini kısıtlayan faktör bulunmadığını belirtirken, yüzde **14,2**'si talep yetersizliğinin üretimlerini kısıtlayan en önemli faktör olduğunu belirtmiş, onu sırasıyla mali imkansızlıklar, işgücü yetersizliği, hammadde-ekipman yetersizliği ve diğer faktörler izlemiştir.

Grafik 9. Üretimi Kısıtlayan Faktörler (%)

İçinde bulunduğu sanayi dalındaki genel gidişat konusunda, bir önceki aya kıyasla daha kötümser olduğunu belirtenler lehine olan seyrin zayıfladığı görülmektedir.

Grafik 10. Genel Gidişat (Denge)

- İktisadi Yönelim İstatistikleri, Mayıs 2007 tarihinden itibaren "Avrupa Birliği Uyumlaştırılmış İşyeri ve Tüketici Anketleri Ortak Programı"na dahil olarak, Bankamız ve Avrupa Komisyonu'nun ortak finansman katkısıyla gerçekleştirilmekte ve ayrıca Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamında yayımlanmaktadır.
- İlgili verilere ve yöntemsel açıklama metnine, <http://www.tcmb.gov.tr> internet adresindeki "İstatistikler/Eğilim Anketleri/İktisadi Yönelim İstatistikleri ve Reel Kesim Güven Endeksi" başlığı altından ulaşılabilir. Veriler ayrıca zaman serisi olarak "İstatistikler/Elektronik Veri Dağıtım Sistemi (EVDS)/İktisadi Yönelim Anketi (TCMB)" başlıkları altında da yer almaktadır.
- Anket sonuçları, katılımcıların değerlendirmeleri esas alınarak hesaplanmakta olup, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın görüş ve tahminlerini yansıtmamaktadır.

Görüş ve Önerileriniz için:

E-posta: iya@tcmb.gov.tr

İktisadi Yönelim Anketi Toplu Sonuçları (Denge Değerleri)

		OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK
Son üç aydaki üretim hacminiz	2024	-2,4	-1,9	0,2	1,2	5,1	7,5	-1,5	0,0	-4,1	4,0	10,2	-0,3
	2025	-2,3	-0,2	-1,7	0,8	5,5	7,7	0,9					
Şu anda kayıtlı toplam siparişlerinizin miktarı	2024	-14,9	-10,6	-13,9	-12,4	-13,3	-17,9	-18,7	-21,2	-19,9	-18,8	-16,9	-19,3
	2025	-18,8	-16,6	-15,6	-14,2	-16,7	-16,7	-19,1					
Şu anda kayıtlı ihracat siparişlerinizin miktarı	2024	-16,3	-11,1	-13,7	-14,7	-17,2	-17,0	-18,8	-20,6	-19,5	-19,2	-18,5	-20,2
	2025	-19,3	-16,2	-16,7	-15,2	-15,6	-16,6	-18,8					
Mevcut mamul mal stoklarınızın seviyesi	2024	0,8	3,2	4,4	5,1	7,1	6,9	5,6	4,4	2,5	3,2	1,8	2,9
	2025	2,0	2,8	0,3	-2,1	3,0	1,2	1,3					
Gelecek üç aydaki üretim hacmi beklentiniz	2024	8,6	9,8	21,6	23,7	21,5	17,1	17,9	14,5	9,5	14,2	10,8	9,3
	2025	17,9	15,0	24,0	18,2	17,1	14,3	19,2					
Gelecek üç aydaki satış fiyatı beklentiniz	2024	45,7	45,1	41,3	40,7	38,1	30,5	34,6	34,5	35,1	38,4	40,3	42,5
	2025	48,1	40,7	42,8	43,7	37,4	37,1	40,2					
Gelecek üç aydaki toplam istihdam beklentiniz	2024	7,2	8,4	8,8	9,1	9,6	8,0	5,7	1,9	1,6	0,6	0,8	1,9
	2025	-0,5	3,6	4,3	2,1	3,3	2,1	2,2					
Kayıtlı siparişleriniz ve gelecek aylardaki talep beklentiniz göz önüne alındığında, şu andaki üretim kapasitenizin seviyesi	2024	-2,9			0,6			-0,4			-0,5		
	2025	2,6			1,3			0,1					
Son üç ayda alınan toplam siparişlerinizin miktarı	2024	-6,9	-8,4	-3,9	1,8	4,3	1,7	-8,0	-5,7	-5,8	0,4	2,9	-2,7
	2025	-7,2	-3,7	-0,9	5,3	4,5	0,6	-4,0					
Gelecek üç aydaki ihracat sipariş miktarı beklentiniz	2024	6,3	12,2	21,3	21,7	17,7	16,0	15,0	7,1	11,7	11,1	6,4	8,2
	2025	17,5	21,9	17,7	18,2	13,7	12,5	12,7					
Kapasite kullanım oranı	2024	76,2	76,4	76,2	76,7	76,3	76,3	75,9	75,4	74,9	74,9	76,1	75,8
	2025	74,6	74,5	74,4	74,3	75,0	74,6	74,2					
Son üç ayda yurt içindeki rekabet gücünüz	2024	-0,8			-3,4			-9,9			-3,8		
	2025	-5,9			-5,3			-4,0					
Son üç ayda Avrupa Birliği içindeki yurt dışı piyasalarda rekabet gücünüz	2024	-7,9			-8,6			-12,6			-10,8		
	2025	-15,8			-9,6			-10,0					
Son üç ayda Avrupa Birliği dışındaki yurt dışı piyasalarda rekabet gücünüz	2024	-9,8			-7,1			-14,1			-10,3		
	2025	-13,0			-9,3			-9,5					
Gelecek üç aydaki toplam sipariş miktarı beklentiniz	2024	11,4	15,2	21,5	26,7	21,2	17,8	17,3	13,5	11,1	12,9	5,1	11,7
	2025	17,8	19,8	22,9	22,3	15,9	14,4	18,1					
Son üç ayda alınan ihracat siparişlerinizin miktarı	2024	-8,7	-7,2	-4,1	2,1	0,8	0,9	-3,9	-4,0	-10,0	-9,4	-2,0	-5,4
	2025	-9,6	-6,3	-3,6	6,4	4,8	1,7	-0,4					
Şu anda kayıtlı iç piyasa siparişlerinizin miktarı	2024	-13,4	-9,6	-12,3	-10,3	-13,0	-17,3	-19,0	-20,6	-20,4	-17,8	-15,8	-17,7
	2025	-17,2	-15,6	-14,5	-16,7	-16,8	-16,8	-19,1					
Son üç ayda alınan iç piyasa siparişlerinizin miktarı	2024	-4,8	-7,0	-7,1	-2,9	-2,4	-2,1	-11,9	-8,6	-9,5	-1,9	-2,5	-5,4
	2025	-6,8	-5,3	-6,3	-6,5	-1,4	0,5	-5,9					
Gelecek üç aydaki iç piyasa sipariş beklentiniz	2024	11,2	16,7	18,2	20,9	20,7	13,2	11,4	9,9	9,2	13,0	8,1	9,7
	2025	17,5	21,4	24,4	18,5	14,3	13,6	13,9					
Gelecek üç aydaki iç piyasa satış fiyatı beklentiniz	2024	42,5	44,9	40,2	37,5	34,1	29,8	28,8	32,2	33,6	38,0	36,4	39,9
	2025	42,1	39,7	40,1	41,2	33,5	36,2	37,1					
Geçmiş on iki aya kıyasla, gelecek on iki ayda, sabit sermaye yatırım harcaması beklentiniz	2024	17,1	14,4	14,2	17,1	15,3	11,3	10,0	9,6	9,8	13,2	9,7	6,3
	2025	9,3	8,5	7,1	7,9	4,9	5,1	6,0					
Son üç aydaki ortalama birim maliyetiniz	2024	57,9	70,3	67,9	72,4	64,9	61,9	58,7	57,8	54,2	56,3	53,0	51,3
	2025	54,5	61,2	62,7	60,8	59,5	57,3	57,8					
Gelecek üç aydaki ortalama birim maliyeti beklentiniz	2024	61,1	58,8	60,6	62,6	54,3	55,4	51,8	56,9	56,8	55,2	61,0	60,6
	2025	62,8	58,3	56,9	58,2	56,1	54,7	56,8					
Gelecek on iki aylık dönem sonu itibarıyla, yıllık üretici fiyatları enflasyonu beklentiniz (Yüzde)	2024	55,0	54,7	54,5	55,5	54,6	53,6	51,8	51,7	49,2	47,4	45,4	45,0
	2025	41,2	39,6	38,6	38,9	38,4	37,2	36,8					
Gelecek üç aylık dönemde kısa vadeli Türk Lirası kredi faiz oranı beklentiniz	2024	38,2	31,1	34,8	38,9	23,5	7,8	3,7	-0,4	-5,8	-13,6	-10,9	-25,3
	2025	-42,9	-42,6	-47,9	-5,3	6,6	-12,7	-28,9					
Sanayi dalınızdaki genel gidişat konusunda bir ay öncesine kıyasla görüşünüz	2024	-9,6	-10,5	-8,9	-7,1	-5,0	-7,3	-13,6	-13,7	-13,9	-10,3	-8,7	-8,4
	2025	-9,2	-7,0	-3,5	-14,0	-12,2	-14,6	-13,7					

Not: İktisadi Yönelim Anketi'nin ağırlıklı ve ağırlıksız toplu sonuçları <http://evds.tcmb.gov.tr> adresinde zaman serisi olarak yayınlanmaktadır.

Not: İktisadi Yönelim Anketi'nin toplu sonuçları <http://evds.tcmb.gov.tr> adresinde zaman serisi olarak yayımlanmaktadır.